

Ved demonstrationen i Alexandria bar demonstranterne skilte blandt andet med ordene: Stemmerne fra mennesker med handicap kan ikke købes.

Tusindvis af demonstranter samledes i ugevis på Tahrirpladsen i Kairo under "det arabiske forår" sidste år.

Hossam Abd-Larif er kørestolebruger og deltog fra revolutionens første til sidste dag. Nu kæmper han for at få mennesker med handicap på den politiske dagsorden.

MENNESKER MED HANDICAP ER OGSÅ EN DEL AF REVOLUTIONEN

I Egypten har revolutionen 2011 også tændt kampgejsten hos landets indbyggere med handicap, der nu stiller krav. Kampen føres på mange fronter med det mål at få kravene til at havne på dagsordenen i det "nye" Egypten

DEN 25. JANUAR 2011 samledes mennesker i hundredetusindtal på Tahrirpladsen i Kairo. De krævede en ende på den egyptiske præsident Hosni Mubaraks 30-årige diktatur samt sociale politiske og økonomiske reformer. En af demonstranterne var 38-årige Hossam Abd-Lariif, som er kørestolsbruger.

"Jeg var med fra første til sidste dag af flere grunde. Frem for alt var jeg oprørt over politiets korrupsion, brutalitet og forbrydelse mod menneskerettighederne, men jeg deltog også, for at alle egyptere skulle få rettigheder. Så ville vi med handicap også få det," fortæller Hossam, da vi mødes i Azhar-parken i det centrale Kairo.

Omkring 40 % af Egyptens 85 mio. indbyggere levede for – eller under – 2 dollar pr. dag. Arbejdsløsheden var skyhøj og korrupsionen udbredt. De fattige masser blev holdt i skak af en brutal politistyrke. Undtagelsestilstanden havde varet i 30 år.

"Jeg kan godt holde ud at have det dårligt og være sulten, men ikke at regimet nægter mig menneskelig værdighed," siger Hossam.

Kørestolsdemonstrant blandt millioner

Protesterne spredte sig til hele Egypten. Den 28. januar blev en indsatsstyrke sat ind mod demonstranterne på Tahrir-pladsen. De skød blandt andet med tåregas. "Jeg har vejrtrækningsbesvær, så jeg blev i min bil i udkanten af demonstrationen, men selv der fik jeg min del af gassen," siger Hossam.

Det var ingen enkel sag at komme rundt i kørestol blandt op til en million demonstranter. "Det var spændende, men jeg ville lyve, hvis jeg påstod, at jeg aldrig var bange," siger Hossam.

I flere tilfælde gik det voldsomt til for eksempel under det såkaldte kamelslag, hvor Mubarak-tilhængere på kameler gik til angreb. En halv snes personer blev dræbt og hundredvis sårede.

"Jeg holdt mig borte fra de mest voldsomme frontlinier," siger Hossam.

I alt blev 846 mennesker dræbt, inden Mubarak gik af den 11. februar. Egypten styres nu af en militærledet overgangsregering indtil efter parlamentsvalget, som begyndte den 28. november og efter planen afsluttes til marts i år.

Mennesker med handicap organiserer sig

Under Mubarak var det forbudt for ikke-statslige grupper at arbejde politisk. Trods det dannede Hossam og andre egyptere med handicap "Bevægelsen for 7 millioner handicappede" i foråret 2009. Ifølge egyptisk lovgivning har alle medborgere lige rettigheder, men virkeligheden var en anden.

"Vi dannede bevægelsen for at sikre rettigheder til alle mennesker med handicap. Tidligere kunne kun enkelte personer presse myndighederne til for eksempel at få bolig eller job," beretter Hossam.

Gruppen, hvis navn er misvisende, eftersom antallet af mennesker med handicap anslås til at være 12 mio., arrangerede sin første demonstration i Kairo den 2. oktober 2009. Den samlede såvel kvinder som mænd, kristne som muslimer med alle typer af handicap.

"Vi blev stoppet af sikkerhedsstyrker, som truede os med vold, hvis vi ikke afbrød protesten. Vi vendte om. Vores mål var blevet opfyldt, for demonstrationen fik stor mediebevågenhed, og vi blev inviteret til debatprogrammer i de største tv kanaler. Folk ville vide mere om os.

Optakten til det egyptiske parlamentsvalg var præget af voldsomme sammenstød mellem demonstranter og sikkerhedsstyrker, som her hvor en politibus brænder på Tahrir pladsen.

Tilgængelighed er et nærmest ukendt begreb i Egypten, kun i Kairos centrum findes enkelte ramper fra fortove.

Det opmuntrede flere til at begive sig ud på gaderne for at kræve deres rettigheder,” siger Hossam.

Tilgængelighed eksisterer ikke

I løbet af 2010 optrappede gruppen sine aktiviteter. En liste med krav blev afleveret til parlamentet.

“Et af hovedkravene var lige ret til uddannelse. Sammenlignet med døve og udviklingshæmmede er det lettere for os med bevægelseshandicap at studere. Vores problem er først og fremmest tilgængelighed. Hverken min grundskole eller mit universitet var tilgængeligt,” siger Hossam.

Parken, vi sidder i, er en oase i millionbyen Kairos kaos af flersporede motorveje, menneskefyldte fortove, uplanlagte bebyggelser og overbefolkning. En kunstig

sø er omringet af en prangende have og alle promenaderne har ramper.

“Det skyldes, at parken er anlagt af en udenlandsk organisation. I det øvrige Kairo findes der kun enkelte ramper i centrum. Ikke engang offentlige bygninger er tilgængelige. Der er altid nogle, som tilbyder at bære mig op ad trapper, men jeg vil ikke bæres. Det er min ret selv at kunne komme ind i en bygning, som er betalt af mine skattepenge. Vi må i det mindste kræve en lov om, at alt nybyggeri skal være tilgængeligt,” siger Hossam.

Det er ligeledes umuligt at komme frem med offentlige transportmidler. Kun undergrundstationerne i det centrale Kairo er tilgængelige. I begyndelsen af 2010 blev alle gamle statslige busser skiftet ud med nye. “Men de var ikke tilgængelige,” sukker Hossam.

Arbejdsgiver betaler gerne bøder

En af demonstrationerne foran parlamentet i Kairo rejste krav om en indsats mod ovennævnte problem og for retten til arbejde. Ifølge egyptisk lov skal mindst fem procent af arbejdsstyrken være mennesker med handicap i virksomheder med mere end 50 ansatte.

“Men mange betaler gerne bøder for at bryde loven, andre ansætter os, men beder os om at blive hjemme og udbetaler alligevel løn,” siger Hossam, som arbejder på en it-virksomhed.

Ingen af gruppens krav blev imødekommet før revolutionen, og faktisk er ingen af revolutionens krav opfyldt på nuværende tidspunkt. Undtagelsestilstanden er stadig i kraft, kritikere af regimet arresteres stadig og stilles for militærdomstole, masser af rapporter om tortur dukker op, og økonomien går i tomgang. Det førte til, at hundredtusinder af demonstranter igen begav sig ud på gader og pladser i Egypten. I slutningen af november blev 40 mennesker dræbt og tusindvis såret i sammenstød mellem sikkerhedsstyrker og demonstranter. Bevægelsen af 7 millioner handicappede holdt dog lav profil.

“Det ville ikke tjene noget formål inden parlamentsvalget. Vi må vente med sådanne aktiviteter, til situationen bliver stabil,” forklarer Hossam.

I stedet har gruppen blandt andet opmuntret folk med handicap til at stille op til valget. “Nu har vi 14 kandidater. Vi koncentrerer os også om at øge den politiske bevidsthed blandt mennesker med handicap,” siger Hossam. ■

Læs også artiklen: **Revolutionen skaber nye handlemuligheder**, på www.danskhandicapforbund.dk.

